

Belső Tudósítások.

Mit szülendő az ujsággal viselős *Europa*? azt felelgetni, nagyobb *Bábiák* és *Bábi Doktorok* dolga. Annyit mondhatunk mások után, hogy az Apr. 20-dikán tartott Frantzia Nemzeti-gyűlésben fel-olvasatott az a' meg-határozás, mely ízerint a' *Magyar és Tsch* Király ellen hadat kívánnak izeneni a' Frantzok. — — Ha papirofsal, Komédiási *Complementekkel*, bontó és frizérozó fösükkal eshetnék-meg ezen háború, tsak inkább meg-eshetnék a' háború izenés; de minthogy az *Austriai* és *Magyar Márs* fiaí más hadakozó eszközhöz szoktanak, én nem tudom ezen pipaszár lábu frizerozott legények a' mi bajuszfos Huszárjainkról mitsodás képzelődéssel fognak lenni — azonban ezek még nem meg-szült dolgok. — Az *Austriai* Hódoláskor minden Bétsi fegyveres Polgár Tisztet megvendéglett vala a' Fels. Udvar, kik az *Au-kerben* edgyütt ebédlettenek. Ezek a' Városnak tőhetősebb lakosiból szoktanak átlani. Midőn már ezek Kegyelmes Királyunk egélségéért, ezer 's meg ezer vivát kiáltások között kedvet kaptnak volna magoknak, a' mostani Frantzia *Benetovák*ról-is beféllettenek, és azt mondá egy Tiszt a' többek között, nekünk még pénzünk van iflönek hálá elég, ha a' szükség kívánnya! az én Kompaniám egyedül tud 3 milliomot 24 óra alatt *Mázámlálni* — de nem tsak ezzel, hanem életünkkel is készen állunk Fejedelmünk parantsolatjára.

Valahol tsak mulattságok és vendégségek történnek, mindenütt e' hallatik a' nép szájából: Eljen I-ső *Ferentz*! a' mi Kegyelmes Atyánk és Fejedelmünk!

Bétsben a' Magyarok Királyának tudtára adta volna — melly fundamentomos volna a' Frantziáknak gyanakodála — melly erősen sajnálnák azt a' Frantziák, hogy a' magok oltalmazására fegyvert fogni kénytelenítették, hogy a' Bétsi Udvar a' kivándorlottakat a' maga oltalma alá fogadta, hogy a' Frantziák ellen *Liga* formáltatott, és ha Austria a' hadi-kézületektől meg nem szünnék, ugy magát Frantzia Ország Austriával háboruba elegyedettnek lenni szemlélné: mind ezekre a' Magyarok Királya ilyen feleletet tett, hogy a' Frantziák ügyébe való elegyedéstől távol lévén, útnak indúlt Szergei tsak a' maga Státusában való tsendéségnek fenn-tartására tzéloznának. — Minck-utánna a' Magyar Király Ministerének ezen feleletére *Noailles* azt válofzlotta volna, hogy az Európai Fejedelmeknek Frantzia Ország ellen való egyezése az Ausztriai Ministernek ezen feleletével éppen ellenkezőt bizonyittana, és hogy ezen Fejedelmek tsak időt várnának arra, hogy magokat Frantzia Orzágnak meg-támodására elég erőssnek gondolhassák 's a' t: ezen jelentésére *Noailles* az után azt a' tudósittást vette a' Bétsi Udvartól, hogy a' Magyarok Királya ezen 3 punktumokat kívánná a' Frantziáktól. — 1.) Hogy az *Alsatzában és Lotharingiában* bíró Fejedelmeknek — 2.) a' *Pápnak* tétetődjék elég. — 3.) Hogy a' Frantziák szerezzenek a' magok Igazgatások formájának egy olyan állandóságot, hogy az által a' szomszéd Hatalmanságok nyughatatlanságot szenvedni ne kénytelenitessenek. — A' Ministernek ezen hir-adása után más nap meg-jelent a' Király 6 Ministertől kísértetve a' Gyűlésben, és a' háború meg-határozódott. — A' többit, a' mi ide tartozik, a' jövő Kurirban.

A' népnek ezen Fejedelme eránt való szives indulatjat nagyon gerjesztik F. Királyunknak minden napi tselekedei, mely izerint a' hozzá *Sudennidra* mentekkel nem mint Fejedelem *Jobbágyival*, hanem mint édes Atya tulajdon gyermekeivel ugy szokott banni és tselezenni — maga ő Felsége a' Patzokat titkon meg-jarja; az eleségbéli dolgoknak árrokot meg-vizsgálta, és sok jobbhításokat tett; melyet a' nép látvan, hogy az ő Fejedelme mindenszorgalmatolságát nepe boldogságáért fel-áldozni nem sajátja, olly buzgó indulattal viseltetik I-sé *Ferentz* Királyunkhoz, hogy a' midön a' *Práterb* kötsziva szemléli, repes örömében. — Mely nagy indulattal és édes Atyai kegyelmességgel viseltések Fels. Urunk a' maga tsalhatatlan hívségű Magyar Nemzetjéhez-is, annak még édes Atya előtt való Közben-járásaival ezer tanú-bizonyságait adta, s most, mint Fejedelmünk, adja minden-nap. Közlebb-is egy Magyar ifjat kívánt ő Felsége a' Maga Kabinétjéba.

A' N. Magyar Kir. Testörző Sereg a' múlt Pénteken reggel indult meg paripán, H. *Eszterházy* Miklós vezersége alatt Budára, és minden nap 2 órát fog utazni, míg le-érkezik. — El indulása előtt való nap, ölzve hivatta ezen Seregnék kedves Oberllere *Bartsay* Ur a' Serget, és egy szivre ható Magyar beszédben adta elé ezen ifjú Tiszt Uraknak a' magok köteleltségeket, és kérte őket, hogy el se felejtkezzenek arról, hogy a' Magyar Nemes ifjúságnak kép-viselői. — Ezen Nemes Testörzői Sereg is mostani Fejedelme és fő Tisztjei alatt hajdoni virágjára fog kerülni; mert ennek Fő Kapitányja mindenét kész e' végre fel-áldozni.

Ezen hónapnak 30-dikán bizonyoson indul F. Királynénk *Buda* felé, F. Királyunk pedig 31-dikén, és *Vörös Várról* lélzen a' pompás bémenetel Budára, hol az Ország Küldöttjei Sátorban fogják ő Felségeket várni. Felséges Urunk a' *Toskánai* N. Hertzeggel megyen, és *Károly* fő Hertzeg tsak alig ha *Belgiumba* vizziza nem fog indulni a' napokban.

A' F. Palatinus és más nagy Hazánk-fiai már indulnak Bésből. — Az Erdélyi fő Kormányozó-is Gr. *Bánffy* György Ur ő Exja Erdély-felé indul a' héten — és a' N. *Deputáció*-is már dolgát el-végezte. — A' F. Király Koronázása Jun. 6-dikán lézen, 7-dikén Ur-napja lévén az egész Udvar jelen léfzen a' Butsújáráson, 8 és 9-dikben Játékok léfznek, 10-dikben a' F. Királyné Koronáztatik-meg — a' többi napokon Bálók és mulattságok tartatnak. *Stuwer* 11-ezer 600 R. forintért készit egy tüzi játékot Bétsben, melyet hajókon viszen le Pestig, és itt a' Duna partján fog meg-gyújtatni.

Meg-járta tegnap Bétsben a' Török Követ a' *Szent István* Templomát és Tornyát egész Udvarával edgyütt, és hámúlt a' lehettségig. — Itt azt beszélik, hogy egy Kurir érkezett volna tegnap azon-hirrel, hogy a' Frantzok *Erdfiszgauba* és *Offenburgba* bé-ültöttek, melyet egy nem megszűve fekvő Lovas-Sergünk észre vévén, úttökat úgy el-állotta, hogy ezeket a' tűz közé hozván, a' le-vágottakon kívül 200 *Prizér* el-fogatott, és egy néhány ágyujek nállunk maradt. Erről a' jövő Postán bizonyost hallunk. — Itt azt beszélik, hogy 50 ezer Pruszus fegyveres *Nachotán* keresztül útoz már *Tsch* Országban, hogy magát a' mi Sergeinkel edgyesítse, és hogy a' Frantzia *Lisztgratúkon* egy kis *Corrediat* ejtsen.

Lötséről, Apr. 24-dikén. — „Ns *Szepes* Vármegve, Kir. Tanácsos, és első Al-Ispány M. *Horváth* Imreh, Tek. *Töke* Mihály Urakat nevezte-ki Deputátusoknak a' jövő Ország-Gyűlésére. — Városunk' részéről pedig, Tanács béli Ur *Bogdáni*, és Notárius *Ketskés* Urak rendeltettek.

Somogy-Vármegyéből, Apr. 22-dikén. — „Ezen hónapnak 18-dikán tartatott közönséges Gyűlés, N. Vármegyénkben. Első Al Ispány T. *Gál* László, 's a' *Köszegi* Diszriktuális Tábl. Áffessor Tek. *Vizeki Talián* Antal Urak választattak edgyező akarattal Deputátusoknak, a' következendő Ország-Gyűlésre.

Svéd Ország. — Midőn a' Svédok Királya meg-lövetett, hogy a' nép fel ne zúdullyon, meg-ígérte vala az Udvar, hogy a' bűnösök vallatásának egész Hillorióját annak idejében ki-fogná ír-dettetni. Ehez az ígérethez képpest nyomtatásban Közönségesé téteték Apr. 10-dikén egy *Udvari Pá-terez*, mely a' történet gyilkosságnak valóságos lör-nyül állásait magában foglalja, és a' mellynék rő-vid foglalatja ez: — „A' gyilkosság Mártz. 16-di-kának 17-dikére virradó étzaka történnén, más nap-peggel a' gyilkos az el-vetett pistolyokról nap-féy-re jött. — Ennek neve Kapitány *Ankerström Jó-lob János*, ki meg-fogatván a' gyilkosságot maga ki-vallotta. — Az Udvari *Criminale Forum*nak nyo-mozásából ki-jött továbbá, hogy *Ankerström Gróf Horn* nal szoros barátságban élvén, az Uralkodás formájáról, mellyel nem vóltanak meg-elégedve, egy-másnak a' magok gondolataikat ki-nyilatkoz-tatták, és a' Királynak meg-ölettetését, az Ural-kodás módjának meg-változtatására egyellen egy-efköznek tanálván lenni, ezt magok között meg-határozták. *Ankerström*, ki ezt mondotta, hogy ötöt a' fellyebb való elztendőbéli processusa kü-lömben-is boldszú állásra ösztönözi, magára válol-ta a' Királynak ki-oltását; és ugyan ekkor egyfzer-smind meg-is edgyeztenek benne, hogy a' Királyt az ő *Házi* mulató Kallélyánál, a' hol gyakran töltötte idejét, néemelly vakmerő bátor gaz embe-rek által étzakának idején meg-fogatván, el-rejte-nék. E' végre *Ankerström* és *Horn* Januarius el-ső napjaiban a' Hága körül való vidéket bé-járván, a' körvülállásokat meg-visgálták: de a' dolognak véghez vitethetését lehetetlennek lenni tanálták. — Az alatt Gr. *Horn* tudtára adta a' fel-tett tzelt egy-más ablitos Kapitánynak Gróf *Ribbingnek*, és a' dologban ez-is meg-egyezvén, öszve-gyültenek hár-man *Horn*nak egy falusi jószágára, nem meszfe *Stokholm*tól, és ugy egyeztenek, hogy *Ankerström* a' Királyt vagy hegyess tör, vagy pedig pistoly ál-tal, sok emberek között, a' hol a' gyilkos el-tit-kolódhatnék, Komédia vagy maszkarás Bál alkal-matos.

matóságával ölné-meg. Ilyen tzéllal megjelente-
nek *Ankerström* és *Horn*, *Ribbing*-gel előre egyet
értve Jan. 16-dikán egy Komédiában, és alkalmat-
ságot is tanáltanak magoknak a' Király száma-
ra készített hely mellé való ülhetésre. *Anker-
ström* 2 töltött pistolyokkal vala fel-készülve olly
tzéllal, hogy a' Királyt azon fedett folyasóban mel-
lyen a' Teátromba bé's ki menni közönségesen szo-
kott vala, keresztül lövén, ezzel maga onnan kön-
nyen ki-szaladván titokba maradhatna. De a' Ki-
rály ekkor nem a' fedett folyason ment a' Teá-
tromra, és így *Ankerström* sem érhetette tzéllját.
Az után két nappal egy más Komédia alkalmatos-
ságával, ismét meg-akadályoztatott gyilkos szán-
dékában; nem látván reá jó alkalmatóságot. —
Jan. 19-dikének 20-dikára viradó ézaka ismét 2
töltött pistolyokkal vala jelen *Ankerström* egy masz-
karás Bálban. Ekkor a' jelen lévőknek kitsiny szá-
ma miatt nem bátorkodott meg-tenni gyilkos pro-
báját. *Ankerström* és *Gr. Ribbing* más nap *Gesle*
felé a' Diétára indultanak. Itt-is olázkodott a' *Gr.
Ribbing* egyezésével *Ankerström* töltött pistolyokkal
a' Királynak élete után azon úton, mellyen a'
Királyt *sub incognito* járni erősitette. — *Gesle*ből
a' Diétáról vizsza jöven a' vala az egyezés, hogy
Ankerström Mártz. 2-dikán a' maszkarás bálban es-
nék által a' Királynak meg-ölésén. A' gyilkosság
ekkor-is a' jelen-lévőknek kitsiny száma miatt nem
mehetett véghez. A' 9-dikről el-halasztatott bál-is
ezen ifzonyú tzélnak véghez vitelére vala ki nézet-
tetve: de ez a' bál szereztére el-halasztatott.
Végre ki-hirdettetik a' 16-dik Mártziusi maszkarás
bál. Minek előtte ez el-következett volna, *Anker-
ström*, *Ribbing*, és *Horn* még egyszer egybe gyülte-
nek ezen utolsónak falusi jószágában, mely alkal-
matósággal *Ribbing* azt beszéltette: hogy a' Gárda
Májorja's egyzersmind a' tábornál Oberflájtinánt
Lilienhora meg-sajdította volna az ő tzélljokat, és
hogy a' *Lilienhorn* alatt lévő Regiment, valamint
szintén az Agyuzók Regimentje, hasonló-képpen a'
meg-

meg-holt Királyné Regementje-is, a' nélkült hogy a' magok hívségek mellől el-állani és a' Királyi Udvar ellen rébellálni akarnának, a' *Revolutiot* tsá, ugyan segíteni fognák. Továbbá ki-nyilatkozta ennek alkalmatosságával Gr. *Ribbing Ankerströmnek és Hornnak*, hogy Gen. Májor Bátor *Pechlin*-is tudni már az ő tzellyokat, és a' Királynak halála meg esvén, ő a' Révolutiot végre fogná hajtani, és annnyival szükségesebb volna már a' közelébb fövetőzo alkalmatossággal a' Királynak meg ölésén által esni, mivel a' plánum már fokaknak tudtával volna, és könnyen ki-nyilatkozódhatnék. — Menyveztenek abban-is, hogy a' hál napjára Gen. *Pechlin* mennél több személyeket gyűjtene ölve a' bálba. Ezt Gen. *Pechlin* a' *Ribbing* kérésére Mártz. 16. dikén meg igérte oly móddal, hogy a' kiket a' bálba hívni fogna, az ő hívásának okát nekik nem mondáná meg. Az után öfve gyűltenek *Horn, Ankerström és Ribbin* Gen. *Pechlin*nél, mellynek alkalmatosságával *Ribbing* ki-jelentette a' többeknek, hogy ő másodás ölközetben fogna a' bálban megjeleni. *Ankerström* egy nagy két élű késsel és 2 piftolyokkal ki-készülve ment a' maszkaras bálba. A' piftolyok golyóbisokkal, felétekkel és vagdalt vas darabokkal valának meg-töltve. — Pé-menyvén a' Király a' palotára, melléje vonta magát *Ankerström* a' felcngásba, és a' kapuja alatt lévő zsebéből egyik piftolyát a' Királyra, ki feléje háttal vala fordulva, réá sütötte, még pedig olyan közélről, hogy a' piftoly tsőjének vége a' Király köntölsét érte. — *Ankerström*, ki a' Királyt, az egyezés és fel-tett tzel szerint, mivel a' lövés által el nem esett vala, a' nálla lévő késsel akarta meg-ölni, bátorságát el-veztetette, ijedtében kését a' földe ejtette, és piftolvát-is tsendesen el-vetette, magát a' fokaság közzé hátra vonta, és hogy közönséges zürzavart indíthasson — tüzet kiáltott, mellyet utánna mások-is kiáltottanak.

Ezen Patensben a' gyilkosság részefseinek lenni hirdettettek még Bátor *Bielke*, ki, hogy a' büntetéstől

téstől meg-f szabadulhasson, magát méreggel ölte-meg; Báró *Ehrensværd* Stabsadju-tant; Tanácsos *Engeström*; ismét egy más *Engeström* Titoknak.

Lilienhorn maga ki-vallotta; hogy ő az Uralkodás formáját nem szeretvén, a' kék és sárga Gárda Re-gementet, melly a' Diéta alatt az ő hatalma alá vala adatva, a' Király ellen akarta fordítani; hogy Gen. *Pechlin* a' dolog felől tanácskozott — s hogy néki egyebek-is előre tudtára vóltanak adat-va. — Az Agyuzók Májorja *Hartmansdorf* azt val-lotta, hogy Gen. *Pechlin* őtet még a' Diéta elején arra kérte, hogy ha a' Király a' Diéta erőszakot akarna tenni, az erőnek álljan erővel ellene, és Báró *Ehrensværd*tel tartson. Az után-is *Lilienhorn* és *Ehrensværd* midenchről, a' mik Märtz. 9-dikén és 16-dikán történcadóá vólnának, nékie jelentést tettek.

Ankerström-ön és *Horn*-non kívül, kik azt erősi-tik, hogy ők tsak *Rühing*nek adták a' magok tzel-lyokat tudtára, a' több fogságban lévő bünösök miyájan meg egyeznek ezen vallás-tételben, hogy Gen Májor *Pechlin* nem tsak előre tudta a' Kirá-lyon esett gyilkosságot, hanem hogy ő lett légyen azon személy-is, ki a' Király halála után a' Revo-luziót tökéleteségre hajtani igyekezte. De ő ma-ga ezt még eddig tagadja. — A' Báró *Lilje* holt teste már a' Hohér által az akasztó-fa alá kísértet-tett, es oda el-is temettetett. — *Stokholm* Apr. 10-dikén.,

Eddig vagyon a' ki-hirdettetett Udvari Patens. A' bünösök meg-büntetéséről még nem tétellett semmi közönségsé. — A' Svédék meg-öletett Ki-rállya Apr. 13-dikán igen nagy Királyi pompával temettetett el

A' *Portugalliai* Királyné gyógyulni kezdett va-lami keveset. Olyan reménséggel vagyon *Vilis* irán-ta, hogy a' tébolyodásból még egészfzen ki-gyo-gyulhat: de el-vezített erejét bajoson nyeri többé vilzfza.

Hogy a' *Frantziák* *Austria* ellen a' hadat meg-határozták, nem ujjság. Már a' Nemzeti-gyülés-nek

nek ez iránt formált Dekretomát a' Király-is meg-
erősítette (*sanctionalta*). — Azt tartják közönsé-
gesen, és a' Fejedelmeknek Frantzia Országhoz e-
leítől fogva mutatott mértékletessége-is azt bizonyít-
ja, hogy ezen Frantzia Ország ellen egy más közt
kötésre lépett Fejedelmek, csak oltalmazólag fogják
magokat tartani. — Az *Ausztriai* Seregek a' *Szé-
riai* Kerületben 40-ezerre, Belgiumban pedig 60-
ezerre pótolhatnak, és a' mi hiányok még vagyon,
az haladék nélküli ki-pótoltatik, úgy hogy az in-
dult seregben lévő Regementek, még csak az ő sza-
bad áron kinn lévő katonáiknak öfve jövéseit sem
vágják, hanem más Regementeknek Rekrutáik köz-
zül izaporíttatnak. — A' Pruzszius 50-ezerrel fog
a' sikkra ki állani.

Hogy az *Anglus* Udvar azt adta volna tudtára
a' Frantziáknak, hogy mi helyest Ausztriai Belgiumu-
ra réu ütnek, tehát Anglia azonnal egész erejével
fogja őket meg támogatni, mint a' melly Udvar Hol-
lándiával edgyütt a' minapi *Hágai* egyezésben Ausztr.
Belgiumot Ausztriának gárantérozta, mi erről a' dolog-
ról semmi bizonyost nem írhatunk. Sokan ezt csak
hirnek tartják, és nem hiszik. A' hir *Koblentzből*
került, és sem *Párisból* sem *Londonból* nem írnak
rólla semmit. Tsuda volna a', ha az *Anglus* Po-
litika a' több Udvarok Politikájával ennyire meg-
egyeznék.

De hát mivel fognak a' Frantziák hadakozni?
— A' múlt Apr. 20 dikán hirt tévén a' N. Gyűlés
előtt az Ország Kintsére ügyelő Commissió erről a'
dologról, azt mondotta, hogy több pénz vagyon
a' Frantziák kintsés kamarájában, mint minden Euro-
pai Fejedelmekében, és hogy 300 Millió Livrájok
vólna réservában a' háborura. — Ezt az idő fog-
ja megmutatni. A' Frantziákhoz nem igen illelen
a' dolognak egy kevés nagyítása-is.

Ezt a' láthatatlan Aert, a' mely e' kerek Földet
Környul-vefzi -- és fen-tartya az állati életet. (7)
A' melly nélkül sem egy Plánta nem élhet; (8) sem
egy Allat

Nem

- (7.) Egy nehéz, szin-nélkül való, által láttzó, öfz-
ve boríttatható, rugó erővel bíró, láthatatlan híg
materia vefzi a' Földet környul, a' mellyet Aer-
nek, (*Gas Atmosphaericum*, seu *aer atmosphae-
ricus vulgaris*) hívunk. E' tartya-fenn az *Allati*
életet (*vita animalis*) a' mi meg-tettzik avagy csak
onnan-is, hogy ha le-borított Üveg, vagy Edény
alá tekelztetik valamelyik Allat: élösködik ugyan
ott egy kevés ideig, de lassan lassan el-báddjad,
's meg-döglik. — Ha csak friss áert nem botsáta-
nak hozzá. — Aer nélkül, még pedig friss aer
nélkül, a' vízben élő Allatok sem élhetnek, z'
mint a' *Dyticus* nemü vízi bogarak, és ezeknek
még a' vízben élő *Lárvi* (*Nymphæ aquaticæ*)
bizonyították: mert ezek a' vízből ki-tartják a'
hátulyokat, és vagy a' farkok hegyivel, vagy a'
hátulyokban lévő fülánkajok' hüvejjének a' hegyi-
vel, egy kiss buboréknyi friss áert szívnak, 's az-
zal a' víz alá hirtelen le-buknak; de mikor az
aer benne meg-romlott, azonnal fel-jönek a' víz
szinére friss aerért. Hogy az aer a' Halaknak is
szükséges: meg-tettzik abból, hogy, télbenn, mi-
kor a' Halas tavak bé-fagynak, meg-füladnak
benne a' Halak, ha csak, liket vágván a' jegenn,
friss áert nem botsátanak a' tóba.
- (8.) Hogy a' Plánta nem élhet, sőt ki sem kelhet
aer nélkül, meg-tettzett onnan, hogy egy féle Sa-
láta magot, egy forma földbe, ugyan azon egy
idöbe el-vetettek, felét a' szabad aerenn lévő
földbe, felét pedig üveg *Receptiens* alá, a' mely-
ből az áert ki-huzták. Ebből a' lett, hogy az
üveg alatt a' Saláta mag ki nem költ, a' melly
pedig